

KRÚŽKOZOR

Program na 1. čtvrtletí 1999

20. 1. 17.15 hod. Výroční valná hromada v Klubu Vojenské akademie, Šumavská 4 s tímto programem:

1. zahájení, volba volební a návrhové komise
  2. zpráva starosty za r. 1998
  3. zpráva o hospodaření za r. 1998
  4. zpráva o revizi hospodaření za r. 1998
  5. diskuse
  6. volba starosty, výboru a revizorů
  7. projednání a schválení usnesení
- 19.30 hod. Beseda se IV. oharkovým šmakem tamtéž

23. 1. 18.00 hod. 49. SLOVÁCKÝ PLES v Kongesovém centru Brno, Výstaviště 1, hraje Dambořanka z Dambořic a cimbálová muzika krůžku, vystoupí soubor Vonica z Krumvíře se svojí cimbálovou muzikou

15. 2. 19.30 hod. Fašanková beseda v KVA

17. 3. 19.30 hod. Beseda s výstavou a koštem vín v KVA

Výhledově besedy: 21. 4. (slet čarodějnic), 19. 5., 16. 6.

NEZAPOMEŇTE NA DÁRKY DO TOMBOLY!

Upozornění členům souboru dospělých

Vedení souboru akceptovalo pozvání na 6. mezinárodní folklorní festival Nufarul Alb (Bílý leknín) v městě Cahul v Moldávii. Zájezd bude trvat od 27. nebo 28. června do 8. nebo 9. července 1999 a bude stát okolo 3000 Kč. Závazné přihlášky přijímají vedoucí složek do 15. února 1999.

Je určitá možnost (a bude-li zájem) asi týden po návratu z tohoto zájezdu odjet na týdenní pobyt s vystupováním do Dalmácie, předpokládané náklady do 2000 Kč. Závazné přihlášky rovněž u vedoucích složek také do 15. února 1999.

Jubilanti

- 75 let 17. 3. Drahomíra Kučerová
2. 4. Ing. Vladimír Svoboda - Hefin
- 60 let 10. 1. Ing. Martin Hrbáč
31. 1. Jan Beránek
12. 3. Miroslav Žajdlík
- 40 let 17. 4. MUDr. Hana Dostálová

Sponzoři a dárci

Na akce devadesátin Krúžku ještě finančně přispěli S. a B. Žmolovi, dr. Z. Sušil a K. Palčo, reklamu si u nás objednala zásluhou J. Macháčka firma STAPPA mix Brno.

Z bratrských krúžků

Bratislava: Krúžkarské zvesti - tamní občasník - vyšel 11. prosince v nové, tištěné a svěčné úpravě. Jeho součástí byl i věcný a přitom pochvalný referát Jany Omelkové o našich oslavách 90. výročí a vzpomínky prof. ing. Dušana Čurdy, CSc. na bratislavský krúžek před 2. světovou válkou. Besedy se konají nadále v Osvětovém středisku ve Stromové ul. 18, vždy od 19 hod. ve dnech 15. 1., 19. 2., 12. 3., 16. 4., 14. 5. a 11. 6. 1999, fašankový večer bude 6. února 1999 od 19 hod. v sále Bystričanky v Záhorské Bystrici (tam, kde probíhaly oslavy 75. výročí).

In Memoriam Boženy Šebetovské

Jistě v brněnském Slováckém krúžku bývalo časem dost dobrých zpěváků i zpěvaček, ale přední místo mezi nimi měla Boženka Šebetovská, rozená Králová z Lanžhota. Když se poprvé r. 1934 objevila v Krúžku, byla to sličná dívka, a když oblékla lanžhotský kroj s rožkami, byla to velice pěkná děvčica. A ten její hlas - neškolený, stříbřitý - ten musel okouzlit každého.

Slyším autentické vyznání Boženy, jak se dostala do rozhlasu: "Náš tatíček dojeli do Brna, do rozhlasu, a řekli: mám doma céru a ta zpívá."

Oni mu na to řekli: "Tož nám ju dovedte!"

"Jednoho dne jsme dojeli do Brna s mamičkú, že na zkúšku. Tak to víte, poprvé před mikrofonem, nikdy sem to v životě neviděla. Pravda, bylo mně

všelijak. Ale dopadlo to dobře..."

V kterém roce to bylo?

"To mně bylo 15 roků, tak tedy roku 1934."

A tak Boženka od té doby nechyběla v žádné relaci, kde účinkovala muzika Krůžku za vedení Jaromíra Běhunka pod primáši Jarošem Němcem, Mirkem Šenkem, pak Gustavem Kúrem, Vinckem Nedbálkem a Františkem Lachmanem. Boženka působila v rozhlasu přes 40 roků, první vystoupení bylo na scénář M. K. Robuše (vlastním jménem Metyna Kotáska) pod názvem Ten lanžhotský mlýn. Zpívala s výborným zpěvákem Šestákem. Na cimbál hrál řídící Kobzík ze Staré Břeclavy. Již v r. 1936 na doporučení Čs. rozhlasu natočila do Antologie Čs. akademie věd gramofonovou desku s písněmi z Podluží.

Vystupovala nejdříve na akademiích Slovákého krůžku, pak na samostatných produkcích Běhunkovy muziky "Pod slováckým nebem", kde působil i lidový vypravěč Zdena Galuška. Autentičnost Boženčina přednesu a kouzlo jejího hlasu získaly velkou popularitu. Když v Brně začal působit BROLN, její vystoupení patřilo k nejoblíbenějším číslům tohoto uměleckého tělesa. Vynikajícího úspěchu dosáhla roku 1953 na Mezinárodním festivalu mládeže v Bukurešti. Stala se laureátkou festivalu.

Boženka Šebetovská se narodila 6. ledna 1919, tedy v lednu 1999 by se dožila 80 roků. Zemřela 13. 4. 1981 ve věku 62 let.

Dr. Zdeněk Sušil

B. Šebetovská asi v polovině padesátých let s dlouholetým krůžkařským muzikantem Vladimírem Ernestem, řečeným Patrik.

ČINNOST KRÚŽKU V ROCE 1998

Letos v Krúžkozoru nezveřejňujeme kompletní přehled akcí Krúžku za uplynulý rok, jak to bylo dříve obvyklé, protože většina akcí byla uváděna a komentována průběžně v rubrice Kronika. Takže jen souhrnné informace: 12 besed, z toho 5 s programem a 1 s výstavou a koštem slivovice, 48. slovácký ples, soubor dospělých (nebo jeho složky) měl 36 vystoupení, Slováček 15 a uspořádal pro děti týdenní letní tábor. Uskutečnila se veřejná nahrávka obou souborů pro zvukovou kazetu a soubor dospělých natáčel pro Českou televizi, vydali jsme zvukovou kazetu Slovácké písničky a publikaci Devadesát let Slováckého krúžku v Brně, slavnostní představení k 90. výročí bylo po pěti letech premiérou v podstatě nového programu obou souborů. K 31. 12. 1998 krúžek evidoval 11 čestných a 131 řádných členů, 60 dětí ve třech skupinách ve Slováčku, malou skupinu v přípravce na členství v souboru dospělých a okolo 370 "starých" krúžkařů a příznivců. Výbor krúžku zasedal 11x, zájezdový výbor 7x, plesový výbor 1x a skupina pro organizaci akcí 90. výročí 2x.

Rok byl díky příspěvkům starých krúžkařů a mnoha sponzorů (a samozřejmě těch, kteří je získali, a z nich na prvním místě M. Dvořákové) úspěšný i ekonomicky - to, co jsme z r. 1997 k použití v r. 1998 převedli, jsme neprohospodařili, ale rozmnožili o něco více než 100%.

KRONIKA

Jako každoročně i letos počátkem října si zvolila chasa STÁRKY. Proti loňsku nedošlo k žádným změnám, dokonce i partnerky si stárci vybrali stejné. Budiž tedy zaznamenáno, že další rok stárkují Zdeněk Šebesta a Martina Sojákova jako první stárkovský pár, ing. Jiří Raštica a Lenka Šebestová jako druhý a Lukáš Rotrekl s Petrou Charuzovou jako třetí. Zdeněk nám sice v lednu 1999 odešel na vojnu, ale jak ho známe, budeme se s ním brzy zase mezi námi častěji setkávat.

Novou zkušenost získal krúžek 11. listopadu, kdy natáčel ve vinárně U královny Elišky spolu s Brněnskými gajdoši, Májkem a muzikou Zornica SILVESTROVSKÝ POŘAD U cimbálu. Připravili jsme režisérovi Rudolfo Tesáčkovi něco problémů, když jsme na poslední chvíli ve scénáři poněkud změnili písně nebo jejich pořadí. Režisér si pak stejně prosadil svou repertoárovou představu. První natáčení nemělo prý tu správnou štávu a proto zorganizoval natáčení druhé s dalšími (ještě populárnějšími) písněmi. Ale pravá silvestrovská nálada nastala, když natáčení předem dohodnutých písní skončilo a došlo na volnou zábavu. Tu nějakou chvíli kamery zachycovaly také a uvidíme,

co z toho na stříhačském stole vznikne (psáno 12. 11.). Současně se starosta omlouvá všem příslušníkům súdné stolice, kteří byli na jeho popud vyzváni k účasti na natáčení, že z toho pak sešlo - televizí požadovaný a limitovaný počet účastníků byl brzy naplněn ze spolupracujících souborů a od nás těmi, kdo se zúčastnili příslušných zkoušek.

Pořad byl skutečně pět minut po začátku nového roku odvysílán a podle ohlasů z úst mnohých milovníků folkoru (jeden z nich uveřejňujeme v rubrice Z došlé korespondence), ale i osob majících k tomuto žánru vztah spíše indiferentní, se líbil, protože měl atmosféru i spád. Spoluúčinkující soubory v něm po sestřihu přišly poněkud zkrátka, ale snad nám to odpustí.

Ve věku 63 let právě 11. listopadu náhle zemřel ANTONÍN KOLÍSEK z Mikovic, po 35 let sám nejen pravidelný návštěvník našich Slováckých plesů, ale po více než dvacet let organizátor každoročních zájezdů mikovské chasy na ně. Byl to dobrý, srdečný a obětavý člověk, plný životní energie a hýčící samostatným humorem. Všichni, co ho znali, budou na něj rádi a dlouho vzpomínat.

Představení OD FAŠANKU DO FAŠANKU k 90. výročí krůžku 14. listopadu je komentováno na jiném místě tohoto čísla Krůžkozoru, zde jen uveďme, že bylo uvedeno dvakrát, účinkovalo nás 96, návštěvníků bylo více než 400, tedy o něco více, než je velký sál Divadla Husa na provázku schopen oficiálně pojmout (někteří zájemci o místa museli dokonce odejít s nepořízenou). Rovná stovka byla našich hostů nejmilejších - krůžkařů bratislavských a pražských.

Vystoupení souboru dospělých v rámci kulturních pořadů při otevření nového SUPERMARKETU TESCO v Dolních Heršpicích 22. listopadu bylo malým dobrodružstvím. Byl dohodnut program v délce 30 minut, proto i obsazení bylo nepočtené (muzika, 5 tanečních párů a 7 zpěváků), jenže po (!) začátku vystoupení, až při druhém čísle pořadu, přišla paní z agentury, která zdejší kulturní programy organizovala, s tím, že potřebuje program hodinový! Nezbylo než za pochodu přidávat čísla, na něž oba primáši (Pepa Pokorný tentokrát nemohl a tak to byli Evička Podbrdská a Honza Beránek) nebyli připraveni, zkrátka, improvizovalo se. Ale vše zlé je k něčemu dobré: zrodil se pravděpodobně zárodek nového pěvecko - tanečního čísla - když před zpívajícími zpěváky zatančí jeden pár, vypadá to docela dobře! (Pak jsme se dověděli, že táž paní udělala totéž Májku při jeho vystoupení několik dní před námi!)

MIKULÁŠSKÁ BESEDA 2. prosince byla velmi zdařilá. Program připravený chasou za režie Mikuláše F. přinesl více, než se čekalo, neboť pod zábavným zevnějškem se skrývaly postřehy a studie politicko-psychologicko-sociologicko-

didakticko i jinak hlubokomyslné. Např. už jen fakt, že dětvanský čert Zdeno K. vážil dalekou cestu ze slovenského podsvětí, aby ve své veřejné produkci prezentoval skladbu umělce tak českého, jako je Bedřich Smetana, připomnělo nám všem jak hluboko je v srdcích obou našich národů skryto společné kulturní povědomí. Bleskové rozhodnutí cimbalistky Káči V. naskočit na neohrabaného čerta Pištěláka F. odhalilo skrytý sen každé ženy: najít vhodný objekt k vychovávání (a aby ji nosil buď na rukou nebo aspoň na zádech). Mnohovýznamové bylo uvedení árie Rusalky jiného našeho národního barda Antonína Dvořáka cimbalistou H. B. Andělem - manifestačně poukázalo na lidové kořeny Mistrovy tvorby, názorně odstranilo naše falešné představy, že kůrové andělští jsou jen zjevu subtilního až éterického a připomenulo, že pod zjevem na prvý pohled třeba nevábny se může skrývat velké umění. Obdivuhodně živý a výkonný biologický peoplemetr strýce Jožky K. byl svéráznou demonstrací proti přebujelé technizaci a elektronizaci naší civilizace. A tak bychom mohli odhalovat skryté a poučné významy i dalších částí programu onoho pozoruhodného večera.

VÁNOČNÍ POŘAD na krúžku 16. prosince byl kromě tradičních koled sestaven z textů z Babičky Boženy Němcové a shodou okolností byli mezi diváky členové národopisné skupiny ze Zámezí u Poličky, tedy kraje odkud na Rychnovsko není daleko.

Krátce před koncem roku zemřel ve věku 88 let v New Yorku ANTONÍN BARTOŠ z Lanžhota, řečený Babiňák, výtečný verbíř a čestný člen našeho Krúžku, velitel legendárního parašutistického výsadku Clay na území Protektorátu za 2. světové války, po válce poslanec Národního shromáždění a po únoru 1948 jeden z předních zahraničních bojovníků proti totalitnímu režimu u nás. K jeho životním osudům se vrátíme v příštím čísle Krúžkozoru.

KULTURNÍ DŮM na Charbulově, který slouží Krúžku a Májku jako zkušebna, začíná opět oživat i pro veřejnost: jednou za měsíc (obvykle poslední čtvrtek) je tu beseda u cimbálu Májku, nazývaná prostě Klub, v prosinci se tu konala hned dvě představení s vánoční tematikou. Jedno za spoluúčinkování cimbálové kapely Kalíšek, Májíčku a dalších souborů uskutečnil Májek, ve druhém s koledami převážně anglickými koncertovalo vokální seskupení DNA a většinou novodobými koledami českými folková skupina Provydiz, v níž zpívá, hraje a konferuje Jirka Raštica, který byl iniciátorem tohoto koncertu.

JMK

Poděkování

Na údržbě a postupném vybavování Kulturního domu na Charbulově zapracovali L. Šebestová a ing. J. Raštica vymalováním skladu (k čemuž se vlastně již březnu zavázali zpěváci, ale do podzimu se k ničemu neměli), titíž a MUDr. I. a ing. J. Danielovi natřením venkovního zábradlí a okapů, Ing. L. Pecho zajištěním a dovozem regálů, R. Šmehlík, Z. Šebesta a P. Pazourková jejich natřením. Velké díky!

O přípravu a zdárný průběh programu hodové besedy se postarali dr. I. Danielová, obě J. Kopřivovy, E. Podbrdská, M. Sojáková, L. Šebestová, ing. L. Pecho, R. Šmehlík a všechny dívky a ženy, které napekly hodové dobroty. Výbor děkuje všem, kdo se jakkoliv zasloužili o úspěšný průběh hlavního dne oslav 90. výročí. Jmenovitě ing. J. Rašticovi za grafickou úpravu a zajištění tisku publikace, pozvánek, programu, vstupenek a potisk koštovaček a za spolupráci na redakci publikace, Z. Veselé za všestranně náročné přijímání objednávek na místa na obě představení, M. Charuzové, R. Krčmařové, Z. Kristové, H. Leitgebové, mgr. B. Pavlíkové, P. Pazourkové a B. Rosenbergové za dodání pečiva pro hosty z Bratislavy a Prahy, ing. J. Donnému za dodání vína, ing. Z. Kopřivovi za jeho nalahvování, bezplatný dovoz a vůbec péči o ně, za dopravní služby nebo jejich zajištění M. Charuzové, ing. M. Dostálovi, J. Macháčkovi, ing. L. Pechovi a dr. Z. Šustrovi, za služby u pokladny, u prodeje edicí krůžku (publikací, audiokazet, koštovaček, pohlednic) a ve foyeru ing. H. Danielové, J. Dokoupilovi, M. Dvořákové, A. Formánkové, ing. J. Kučerovi, O. a dr. J. Kutálovým, H. Leitgebové, mgr. B. Pavlíkové, L. Plívové, Z. Štefanové, V. Švandové, Z. a J. Veselým, J. Veškrnové, a ing. R. Viktorinovi. R. Krejčímu za péči o rekvizity a pomoc při dovozu a odvozu stolů, na čemž se podílel zejména ing. M. Dostál a také M. Červenka a R. Šmehlík, všem tvůrcům a účinkujícím slavnostního pořadu, jak jsou uvedeni v programu. Za péči o hosty z bratrských krůžků především H. Janíkové (m. j. za vkusné závěsné obaly na koštovačky), ing. R. Viktorinovi a děvčatům z dámského sboru.

Zvláštní ocenění zaslouží R. Krejčí za služby u pokladny na besedách, za prodej edicí krůžku a všestrannou iniciativní pomoc při organizaci krůžkových akcí.

Je-li v tomto poděkování někdo opomenut, nestalo se to úmyslně a má dik vedení krůžku i on-ona.

TEXT POZDRAVU BRATISLAVSKÉHO KRÚŽKU A SKALIČANŮ

V Brně na Špilberku stojí vraný kůň
a na tom koníčku, můj milý tatíčku, celý mundúr můj.

Tak se zpívá ve známé vojenské písni. Města Brno, Strážnice, Hradiště, stejně tak jako Prešpurk, Trenčín nebo Komárno nepatřila u slováckého lidu - a zvláště u mládeže - mezi příliš oblíbená, i když byla asi nejčastěji ze všech měst námětem písni. Důvod byl prostý: města, ve kterých byly silné vojenské posádky a kde se odvádělo na vojnu, brala lidem lásku. Trhala milostné i rodinné svazky a často způsobovala či předznamenávala velké osobní, rodinné či národní a mezinárodní tragedie. Díky dlouholeté "uherské" hranici navíc častokrát stavěla proti sobě jeden lid z obou břehů řeky Moravy, na kterých přece "slavíček rovnako pekne spieva", jak říkával náš richtár Kosťa Čársky.

Bohudík je dnes doba jiná. Města Brno a Bratislava, symbolicky stojící na severozápadním a jihovýchodním okraji rozlehlého regionu, jehož lid dodnes vnímá společné kořeny navzdory opět existující státní hranici, už lidem lásku neberou a milostné vztahy netrhají. V obou městech je stále živý vztah k lidovému umění a zvláště k lidové písni, který trvá i přes tlak přicházejících cizích kultur a množství existenčních starostí. S jistou dávkou neskromnosti můžeme říci, že i naše slovácké krúžky, ač nemají mnoho členů, ale o to více sympatizantů, jsou pověstným kvasem v těstě, který v dalekém okolí šíří a udržuje lásku k lidové písni - lásku k tradici - jak jsme to společně reprezentovali na mezinárodním folkloristickém festivalu ve Strážnici v roce 1996.

Milý Slovácký krúžku, náš starší bratře, dnes se tedy dožíváš v plném rozkvětu své devadesátky. Je to - jak jsem vzpomněl už při stém výročí našeho nejstaršího bratra, pražského krúžku - mnoho i málo zároveň. Mnoho pro bilancování a málo pro to, co se ještě nestihlo a bude třeba udělat.

Do dalších let Ti proto přejeme ono starosvětské "šťěstí, zdraví, Boží požehnání": - štěstí, abys ho vždy rozdával všem členům, přátelům, divákům i obdivovatelům, - zdraví, aby Ti umožnilo v krúžku pracovat a z práce v krúžku ho čerpat, - Boží požehnání, aby Tvoji činnost provázelo a přes ni se přenášelo na Tvé okolí.

A abys měl k tomu všemu dost síly, věnujeme Ti tento malý dárek - dva demizonky dobrého vína. **Mnogaja ljeta!**

Předneseno 14. 11. 1998

Petr Fajkus, richtár

OHLÉDNUTÍ ZA 90. VÝROČÍM SLOVÁCKÉHO KRÚŽKU V BRNĚ

"Bylo, nebylo...", tak začínalo mnoho krásných, poutavých vyprávění a pohádek o věcech, bytostech, činech a událostech, které po celé řadě těžkostí, úskalí či nástrah nakonec skončily šťastně a to ke spokojenosti těch, kdož s otevřenými očima, se zatajeným dechem a možná i se stisknutými palečky, celý děj napjatě a pozorně sledovali.

Možná si někdo položí otázku, proč začínám svůj příspěvek poněkud pohádkově. Ono to bylo také až s pohádkovými překážkami a se šťastným koncem dne 14. listopadu 1998, kdy Slovácký krúžek v Brně dvěma veřejnými vystoupeními v Divadle Husa na provázku za přítomnosti milých a vzdálených přátel oslavil své 90. výročí trvání.

Ve dvouhodinovém pestrém programu, nazvaném Od fašanku do fašanku, v široké paletě jednotlivých hudebních, pěveckých a tanečních vystoupení početného pěveckého a tanečního souboru i cimbálové muziky a jeho mnohem mladšího dětského souboru Slováček jsme měli možnost seznámit se s bohatostí a krásou písní, tanců a krojů snad v celém průřezu malebného Slovácka od Luhačovského Zálesí až po Podluží.

Nepřisvojuji si jako laik právo hodnotit vystoupení po odborné stránce hudební i taneční, ale jako člen "súdněj stolice" si dovoluji vyjádřit a zveřejnit pocity nás, přihlížejících diváků, z tohoto krásného odpoledne i večera tak, jak jsem je zaznamenal z jejich ohlasu. Mám-li to vyjádřit stručně, oslava devadesátin byla pro nás nesmírně krásným kulturním zážitkem, který bude hluboko a dlouho zapsán v naší paměti. Jako dlouholetý člen a snad již i také pamětník poměrně delšího období činnosti, úspěchů či neúspěchů Krúžku, jsem rád, že mohu v tuto chvíli vyjádřit, snad za všechny účastníky, to nejpříjemnější blahopřání a poděkování za úspěšně předaný odkaz starších generací a podaný důkaz, že lidové umění Slovácka i v současné době žije.

Je to velká naděje pro budoucnost, neboť jubilující Krúžek nemyslí jen na současnost, ale hledí již do třetího tisíciletí tím, že se stará o výchovu mladé generace v dětském souboru Slováček pod vedením paní Pavly D'Ambrosové. Vystoupení Slováčku ve slavnostním programu nás nesmírně potěšilo a mnohým vyvolalo v očích slzy radosti, dojetí a zasloužený potlesk.

I když Krúžek má dlouholetou dobrou tradici, zdatné vedení a cenné zkušenosti z mnoha tuzemských i zahraničních vystoupení na folklorních festivalech nebo při jiných příležitostech, připravit takové slavnostní, "jubilejní" vystoupení vždy vyžaduje spoustu ochotných a aktivních lidí, jejich drahocenného času, nápadů, ale také nezbytnou disciplínu. A není to jen nácvik vystoupení, ale také jejich zajištění po technické a organizační stránce. Dnes, po dobře vykonané práci, se sluší všem poděkovat.

Ač jsem tak již učinil v prním bezprostředním projevu radosti zápisem do kroniky

Krúžku i Slováčku, sluší se, abych tak učinil za nás členy a příznivce i nyní. Nedokáži to tak "stručně" a přiléhavě zhodnotit, jak to provedl na závěr večerního představení nejstarší, stále čilý a teprve jedenadevadesátiletý František Hasil, v Krúžku známý jako Ňancek, nebo zástupci početných skupin členů Slováckých krúžků z Prahy, Bratislavy a Skalice na Slovensku, s nimiž náš Krúžek udržuje po dlouhá léta dobré vztahy a spolupráci a jejichž poděkování bylo vyjádřeno nejen slovy, polibky, ale i květinami a tekutými i pevnými (obrázky) upomínkovými předměty.

Oslava 90. výročí byla kolektivním dílem obou souborů pod vedením starosty J. M. Krista, kterému za scénář a režii celého programu patří prvořadý dík. Ale stejné poděkování patří všem vedoucím skupin, primášovi, paní Pavle D'Ambrosové, právě tak jako cimbálové muzice a všem účinkujícím. Bylo by nespravedlivé, kdybych nepoděkoval také těm členům, které jsme na pódiu neviděli, protože právě plnili jiné nezbytné úkoly administrativního, organizačního, kuchařského či jiného zaměření a neměli možnost si v klidu a pohodě prožít ty krásné okamžiky v celém rozsahu jako já.

Připravit takovou slávu je i velká finanční starost. "Peněz na cestě nenasbíráš," říká jedno přísloví. Již minuly doby záštit klubů ROH a tak nezbylo nic jiného než shánět pro tuto akci štědré sponzory a přízeň členů ve formě mimořádných příspěvků. S jejich pochopením a štědrostí se podařilo zajistit jak tuto důstojnou oslavu, tak sborník "Devadesát let...", zvukovou kazetu "Slovácké písničky...", nezbytnou propagaci a také jubilejní pohárky, ze kterých jsme měli možnost si připít na zdraví a na šťastné vykořevení Krúžku do dalších let a třetího tisíciletí. Představení skončila, všichni si oddechli a nejvíce náš milý starosta. Závěrečná společná beseda u cumbálu se protáhla přes půlnoc, uvolnila nejen ty poslední zbytky energie v těle účinkujících i muziky, ale přispěla k rozproudění údů a hlasivek též hostům v hledišti. Delšího oddechu si však z účinkujících nikdo moc nepopřeje, neboť jsou před námi další náročné besedy u cimbálu jako mikulášská, vánoční, valná hromada se šmakem oharků, ples atd. Prostě, život v Krúžku i ve Slováčku se nezastaví. Nikdo nechce ztratit získanou pozici a dobré jméno stejně jako politické strany ve volbách, které připadly na stejné datum.

Mnohý z nás se možná zeptá, co a jak bude dál za pět či deset let, kdy Krúžek by měl oslavovat ještě významnější výročí. To bude záležet na šťastném předávání toho štafetového kóliku z generace na další generaci, pokud možno plynulém. Věřím pevně spolu s dalšími členy "súdné stolice", že nadšenci slováckého folkloru nevymřou, i když se možná ta "súdná stolica" časem obmění. Potěšující je poměrně velká účast mládeže na našich besedách. Již řadu let také sledujeme, jak rodiče - členové Krúžku - přivádí své děti do Slováčku. A tak přeji snad za všechny diváky, členy i příznivce Slováckému krúžku i Slováčku krásnou, šťastnou budoucnost a hodně úspěchů při rozdávání radosti i pohody. Kdo má zájem přečíst si moje poděkování ve stručnější formě, nechť si se

shovívavostí zalistuje jak v kronice Krůžku, tak i Slováčku. Pokud jsem něco nebo někoho opomenul, promiňte laskavě toto nedopatření starého a zapomětlivého pána.

Díky, díky, ještě jednou upřimné díky
za naplnění našich srdcí velkou radostí,
za všechny v životě našem krásné okamžiky,
které dále vychutnáváme a pronikají nám až do kostí.
Snad každý z nás s odstupem času zatouží
zopakovat si ty slavnostní chvíle a potěšit srdíčko.

Vím, že mi tu atmosféru spolehlivě přiblíží nahrávka programu na videu, kazetě nebo "CéDéčko". Připouštím, že možná již za několik málo let oslava devadesátin Slováckého krůžku v Brně bude také znít jako pohádkový příběh a pamětníci této slávy to budou moci vyprávět svým vnoučatům nebo dětem v poklidném večeru s podobným začátkem: "Bylo, nebylo..." A já pevně věřím, že veškerá snažení Krůžku i Slováčku budou mít ten šťastný konec. Inu, jako v pohádce, která snad v každém věku do předvánočního a vánočního období patří.
Brno, 22. listopadu 1998.

Jozka Kučera

NAPSALI O NÁS

Rovnost 17. 11. 1998, autor Pavel Šafařík:

"V beznadějně vyprodaném sále Divadla Husa na provázku oslavil v sobotu brněnský Slovácký krůžek 90. výročí svého založení. Svým početným příznivcům se představil dospělý taneční soubor s kvalitní muzikou a výborným mužským i ženským sborem, které dokumentovaly tradici sborového zpívání na Slovácku, ale také dětský soubor Slováček. Krůžek se ve svých počátcích věnoval především folkloru Horňácka a Podluží, postupně se k těmto oblastem přidávalo i Dolňácko a Kopanice, posléze okrajové regiony - hanácké Slovácko a luhačovické Zálesí. Program zahrnoval všechny oblasti, a tak dal divákům možnost poznat pestrou paletu krojů, písniček a tanců. V průběhu obou představení (odpoledne a večer) představili členové krůžku různé druhy točivých tanců (zajímavá Pozlovská točená) i na Slovácku vzácnější tance figurální (mazurka, bajeryš), dívčí taneční hry z Horňácka nebo mužskou zbojnickou z Uherskobrodka.

Pořad byl zaměřen na zvyky provázající celý rok život vesnice, jak naznačil název Od fašanku do fašanku. Velmi působivé bylo např. poeticky zpracované čepení nevěsty na Horňácku. Také programová čísla Slovácku byla odrazem zvyků dospělých v dětském světě, jako třeba O hodech na Podluží nebo bezprostředně milá Hra na vránu. V pestrém programu měl v soulase s tradicí poměrně značnou úlohu krásně znějící mužský sbor ve většinou pomalejších,

ale i v temperamentních písničkách. K pěknému vyznění pořadu, jehož scénář a režii připravil starosta krúžku Jan Miroslav Krist, přispělo také průvodní slovo zkušené konferenciérky Jany Čipákové.”

Z DOŠLÉ KORESPONDENCE

Dopis z Concarneau:

.....přijměte má nejsrdečnější poděkování za účast Vašeho souboru na 17. mezinárodním festivalu U zátoky, Tanec a hudba světa

Toto 17. mezinárodní setkání, organizované dobrovolníky z našeho výboru, skončilo velkým úspěchem u publika.

Pokusili jsme se s představiteli našeho města učinit Váš pobyt v Concarneau co možná nejpříjemnější. Prosíme o prominutí malých nedostatků (ubytování - stravování - vystoupení). Doufáme, že si všichni členové Vašeho souboru odvezli z města Concarneau, na náš festival a jeho výbor nejlepší vzpomínku. Vystoupení Vašeho souboru, který byl stále k dispozici, to byl jeden z prvků, které podminily úspěch festivalu. Chceme vyjádřit Vám, stejně jako všem členům Vašeho souboru, hlubokou satisfakci za úsilí, které jste věnovali svému působení na festivalu....

30. 9. 1998, Andre Sauban, prezident festivalu

Dopis z Vídně:

.....Jsme s Blankou velmi dojata nad milou pozorností, již nám “uprchlíkům” neustále věnujete. Vyvoláváte v nás dojemné vzpomínky na krásné chvíle prožité v Krúžku v těch pohnutých nešťastných letech naší drahé vlasti.

Děkujeme i za tu poslední milou pozvánku... S politováním sdělujeme, že nám není možno zúčastnit se vzácného jubilea Krúžku, jehož předešlé jsme nezapomenutelně u Vás prožili. S upřímným přáním plného zdaru přikládáme 2 papírky k vyrovnání našeho dlužku.

“Všeci sa ptajú, komu to hrajú...” Srdečně Vás zdraví Vaši

Stanislav a Blanka Žmolovi, Lipovjané a bývalí Brňáci

14. 10. 1998

Dopisy z Brna:

Vážení přátelé,
mnohokrát děkuju za pozvánku na slavnostní představení k 90. výročí

Slováckého krúžku v Brně. Myslel jsem, že budu moci snad navštívit odpolední představení - večer musím být na křtu CD cimbálové muziky Jožky Severina v Břeclavi, které jsem režíroval, ale to bych tam nedošel.

Přeji Vám moc úspěšný program a ať se oslava vydaří. Do dalších let přeju hodně zdaru.

Váš Jaroslav Jurášek

Vážený pane starosto,

děkuji Vám za krásný dopis s blahopřáním a zejména za publikaci, kterou vydal Slováký krúžek při příležitosti svého 90. výročí založení.

Velmi mne mrzí, že jsem se nemohla zúčastnit slavnostního představení souboru. Věřím však, že se jistě najde v budoucnu příležitost, abych shlédla některé představení.

Přeji Vám a všem členům souboru hodně zdaru a stálou radost a potěšení z písni a tanců.

S pozdravem

Dagmar Lastovecká
primátorka města Brna

Bývalá spolupracovnice Hanky Janíkové, která nyní žije v Havířově, jí napsala m. j.:

...ani netušíte, proč Vám píšu, ale udělala jste mně na dálku takovou radost, že si to ani nedovedete představit. Tady už třetí Vánoce trávím sama... A tak si na Silvestra sednu k bedně a do půlnoci jsem čučela na Novu a po půlnoci jsem to přepla na první program... A ejhle, byly tam písničky u cimbálu, tak si říkám, to mě aspoň naladí a zazpívám si s něma. Vzpomínám na fašank a bečím a najednou jsem zblíkla suseda s husličkama, toho fousatého, tak letím pro brejle, aby mně nic neušlo, a teď vidím toho hezkého husličkáře z Vašeho kroužku, jak zpíval, a najednou oko uvidělo Vás, jak tancujete a zpíváte, já řvala a měla jsem tak velkou radost, už jsem chtěla jít spat, ale hned jsem pookřála, okamžitě jsem si rozdělala víno, pořádně jsem si cvakla na Vaše zdraví a byla moc šťastná, že jste si tenkrát se mnou dala tu fušku a do toho Vašeho kroužku mě pozvala, ještě teď velký dík a pusu Vám. Tak mně ten začátek toho roku začal moc hezky. Zase se Vám podařilo, aniž byste to tušila, mně příjemnit a připomenout, že je na světě ještě hodně věcí krásných, které stojí za to, aby si je člověk, když má tu možnost, nenechal ujít a potěšil se...

NOVOROČNÍ BLAHOPŘÁNÍ KRÚŽKU ZASLALI:

Slovácký krúžek a Skaličané v Bratislavě, dr. Z. Malcová a mgr. L. Vaňková z ministerstva kultury, H. Bízová z Radia Proglas v Brně, doc. P. Oslzlý a A. Petulová z Centra experimentálního divadla v Brně, Dainuvite Putnina a soubor Apinitis z Lotyšska, Zita Baniulaityte a soubor Meguva z Litvy, Mirek Konečný, ing. Jura Leder, F. Třetina ze Zlína, O. Mačalíková z Kongresového centra Brno, dr. J. Beneš, CSc. z Prahy (s pojednáním o slováckých hojačkách a jejich kresbami), ing. M. Hrdý z Folklorního studia Buchlovice, soubor Dúbrava z Dubňan, čestní členové Krúžku F. Hasil - Ňancek a O. Krejčí se svou ženou a brněnské soubory Brněnský Valášek, Ondráš a Půčík.

Výzva

Čas od času je třeba udělat drobnou změnu, aby si lidé všimli, že svět se nepohybuje jen ve vyježděných kolejích. Je spousta drobných námětů, které mohou být otištěny v Krúžkozoru a které nás mohou potěšit v každodenním životě. Jednu inspiraci jsme získali ve vánočním programu Folklorního studia na zámku v Buchlovicích. Kromě spousty krásných koledí, které tentokrát zazpívaly rodinné muziky a sbory, se diváci dočkali drobného překvapení. Mohli ochutnat ze spousty vánočních specialit, které připravily souborové "hospodyňky" podle starých receptů našich babiček a prababiček. Dnes už vlastně nikdo neví, co je to "Kuba", "Podkrkonošský hubník" či jak se smažily přímo na roztopené plotně zelné placky. Není to škoda, zapomenout na tu spoustu dobrot?

A teď konečně k té výzvě! Máte-li podobné recepty ze "staré kuchyně", navíc třeba ještě okořeněné zajímavostmi o lidech či prostředí, ze kterého pocházejí, rádi je uvítáme. Stačí je předat komukoliv z výboru Slováckého krúžku nebo je poslat na adresu

Slovácký krúžek v Brně

**P. O. Box (nebo poštovní přihrádka) 713
663 13 Brno**

Pevně věříme, že jich bude spousta a některé z nich rádi otiskneme v nové rubrice "Z receptáře našich babiček". A protože vánoce skončily teprve nedávno, klidně vyzkoušejte něco z buchlovských námětů!

Z receptáře našich babiček

ČERNÝ KUBA "MASTNÁ HUBA"

Kdysi hlavní štedrovečerní jídlo chudých. Kuba se vařil v řadě krajových variant. Ve svátečním provedení představoval uzené s kroupami. Černý byl kuba proto, že i uzené, visící na suchých půdách, bylo černé, a kroupy vařením zmodraly. Štůček uzeneho dostávali od sedláků před vánoce i čeledíni a ostatní chasa. Do kuby se přidával už jenom česnek a sůl. Pokrm se zapékal v kameninovém pekáči - smaltované či nerez nádoby ještě lidé neznali. Jedlo se z dřevěné mísy, pokud možno z jedné společné. Nikoli jen z nedostatku nádobí. Také proto, aby rodina držela pohromadě. Drobnou zajímavost: ke kubovi se přikusovaly kyselé švestky, nakládané kdysi podobně jako dnes okurky. Zkuste! V nejhudším, totiž krkonošském podání, má být kuba bez masa, zato z modráků nebo křemenáčů, aby také získal černé zbarvení. Tohoto podkrkonošského kubu dělávala babička Anička.

Recept: 1/4 kg krup, 1/2 kg čerstvých, anebo spíše 5 dkg sušených hub, asi 10 dkg másla, cibule, petržel, česnek, kmín, sůl. Přepereme kroupy, spaříme, uvaříme do měkka pokud možno v kameninovém hrnci, a to s kusem másla (3 dkg), solí a kmínem. Na cibulce s petrželkou podusíme očištěné houby (sušené předtím asi hodinu máčíme v mléce!). Uvařené kroupy smícháme s houbami, přidáme česnek utřený se solí, omastíme, zapečeme v míse nebo pekáči a na závěr znovu omastíme.

Marie Úředníčková, Buchlovice

ŠKVARKOVÉ PAGÁČKY (jak je dělávala moje maminka)

Prosijeme a nahřejeme 30 dkg polohrubé výběrové mouky, přidáme do ní 20 dkg mletých škvarků, 2 žloutky, 10 lžic smetany nebo tučného mléka, 2 lžíce bílého vína a osolíme. Pak přidáme 1 dkg kvasnic vykynutých v troše mléka. Ze všeho vypracujeme těsto, vyválíme a složíme a to ještě jednou opakujeme. Po třetí těsto vyválíme v placku 1 cm silnou, sklenkou vykrajujeme kolečka, která ještě na plechu necháme kynout až 3 hodiny. Pak je potřeme vejcem a upečeme.

ing. Miloslav Hrdý, Uh. Hradiště

...A nám nezbyvá, než Vám popřát DOBRŮU CHUŤ!

Krůžkozor - vydává Slovácký krůžek v Brně. Vychází zpravidla čtyřikrát ročně.
Odpovědný redaktor a grafická úprava Ing. Jiří Raštica. Příspěvky přijímají všichni členové výboru. Náklad 150 výtisků.
